

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **D. S.**, narozený dne X.
bytem X.
zastoupený advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2020 č. j. MPSV-2020/132740-911

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 30. 6. 2020 č.j. MPSV-

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2020/132740-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 6. 4. 2020, č. j. 484968/20/AB, (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“), kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 29. 11. 2019, a to podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že mu správní orgán I. stupně nedal před vydáním rozhodnutí ve věci možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. K důležitosti tohoto procesního práva žalobce odkázal na komentář Beck k § 36 správního řádu, jež zmiňuje mj. nálezný Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 58/2000. Žalobce se domnívá, že žalovaný měl prvostupňové rozhodnutí zrušit, v opačném případě by postupoval v rozporu se zásadami vyjádřenými v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný však prvostupňové rozhodnutí z tohoto důvodu nezrušil, čímž zatížil řízení vadou, pro které je nezákonné samotné rozhodnutí.
3. Žalobce měl za to, že výši úhrad nájemného a služeb za příslušné čtvrtletí řádně doložil, a to tím, že předložil potvrzení druhé strany nájemní smlouvy, že cena za nájemné byla plněna, jde o potvrzení majitelky bytu, že zaplatil vždy 5. den v měsíci nájemné 13 419 Kč a zálohu na služby 4 004 Kč měsíčně za měsíce 1-9/2019. Zákon o státní sociální podpoře navíc dokládání úhrad jako přílohu žádosti o dávku vůbec nevyžaduje. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky i z důvodu nesprávného zjištění skutkového stavu.
4. Dále žalobce namítl, že doložil též požadovaný měsíční předpis záloh a jejich vyúčtování za období od 1/2018-12/2018, není na závadu, že byly vystaveny na majitelku bytu paní V. H. a nikoli na žalobce. Vysvětlil totiž, že ve sjednané nájemní smlouvě se s pronajímatelkou dohodli na tom, že měsíční předpis záloh i vyúčtování služeb předkládané pronajímatelkou nájemci budou totožné s dokumenty předkládanými společenstvím vlastníků jednotek pronajímatelce, jak vyplývá z čl. V. odst. 2 nájemní smlouvy. Proto žalobcem předložený rozpis úhrad i vyúčtování nákladů vystavený společenstvím vlastníků jednotek pronajímatelce dokládá rovněž výši záloh a vyúčtování stanovených pronajímatelkou žalobci. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné z důvodu nesprávného zjištění skutkového stavu.
5. Pokud jde o požadavek žalovaného na doložení potvrzení o trvání nájemního vztahu, uvedl žalobce, že nebyl povinen takové potvrzení dokládat, neboť v nájemní smlouvě byl sjednán mechanismus jejího automatického prodlužování vždy o 1 rok, neprojeví-li jedna ze stran vůli smlouvu ukončit. Neexistuje tak žádný další dokument vznikající v případě trvání nájemního vztahu, pronajímatelka není povinna takové potvrzení o trvání vystavovat. Z formulářů předložených žalobcem i z potvrzení o přijatých platbách pronajímatelem, které žalobce předložil, vyplývá, že nájemní vztah ukončen

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nebyl. V případě pochybností mohl správní orgán vyzvat pronajímatelku k vyjádření podle zákona o státní sociální podpoře, nemohl však nájemci odepřít nárok na dávku z důvodu, který je mimo jeho dispozici. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky.

6. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalovaný nahradil žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul rozhodné skutečnosti v řízení o žádosti žalobce o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, ze kterých v předmětném řízení správní orgány vycházely, přičemž setrval na přijatých závěrech. Uvedl, že z žalobcem předložené nájemní smlouvy, která byla uzavřena na jeden rok s platností od 1. 7. 2018 do 30. 6. 2019 s možností prodloužení o jeden rok, pokud jedna ze stran neoznámí svou vůli nájem znovu neujednávat, nemohl správní orgán I. stupně zjistit, zda nájemní vztah nadále trvá, pročez žalobce vyzval, aby osvědčil jeho trvání. Jelikož je příspěvek na bydlení vázán na existenci vlastnického nebo nájemního vztahu k bytu, považuje žalovaný požadavek doložení takového vztahu za legitimní, k čemuž dodal, že žalobcem předložené potvrzení o platbě existenci nájemního vztahu neprokazuje. Žalovaný je toho názoru, že se jedná o skutečnost rozhodnou pro nárok o dávku, a pronajímatel je tedy podle § 63 zákona o státní sociální podpoře tyto skutečnosti povinen sdělit, přičemž pokud by odmítl žalobci potvrzení vydat, pak by jej k doložení požadované skutečnosti vyzval správní orgán I. stupně. Taková situace však nenastala, neboť žalobce na požadavek správního orgánu I. nijak nereagoval. Dále žalovaný uvedl, že žalobce nedoložil rozpis nákladů na bydlení rozepsaný položkově dle § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, doložil pouze potvrzení pronajímatelky o úhradě nájemného a úhrad za služby, které však nebyly rozepsány, částka záloha za služby ve výši 4 004 Kč potvrzená pronajímatelkou ani neodpovídá částkám záloh uváděných žalobcem ve formuláři Doklad o výši nákladů na bydlení. Uvedl, že měsíční předpis záloh a vyúčtování záloh je rozepsán na pronajímatelku bytu společenstvím vlastníků, nikoli pronajímatelkou žalobci, předložené doklady pak neodpovídají tomu, že by žalobce hradil tytéž zálohy a měl totéž vyúčtování jako pronajímatelka bytu, uvedl konkrétně, které platby a částky se neshodují, neshoduje se ani částka nájemného uvedená ve smlouvě (12 000 Kč) a ve formuláři Doklad o výši nákladů na bydlení (13 419 Kč), vzhledem k těmto rozporům bylo namístě, aby požadoval prokázání nákladů na bydlení, jak je uvedeno ve výzvě. Předmětná dávka nebyla žalobci přiznána, neboť nesplnil povinnosti uvedené ve výzvě a nedoložil skutečnosti rozhodné pro nárok dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře.

8. K žalobní námitce, že žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, žalovaný konstatoval, že podkladem rozhodnutí byly pouze písemnosti předložené žalobcem, přičemž žalobce byl správním orgánem I. stupně vyzván k doplnění podkladů s poučením, že v případě, že výzvě nevyhoví, bude jeho žádost zamítnuta. Vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu nereagoval, rozhodl správní orgán I. stupně tak, jak ve výzvě avizoval. Předložené podklady přitom neměly vliv na rozhodnutí ve věci, neboť žádost byla zamítnuta pro nesplnění výzvy. Dle žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

se tak nejednalo o procesní pochybení, které by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, k čemuž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 87/2013. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 29. 2. 2020 žalobce podal žádost o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení s nárokem od 29. 11. 2019. K žádosti žalobce přiložil následující přílohy: měsíční předpis záloh platný od 1. 1. 2019 předepsaný majitelce bytu V. H. společenstvím vlastníků, vyúčtování záloh za období leden až prosinec 2018 vystavené společenstvím vlastníků pro majitelku bytu V. H. Žalobce též doložil formulář Doklad o výši nákladů na bydlení za 3. čtvrtletí 2019, ve kterém žalobce rozepsal jednotlivé náklady na bydlení a potvrzení o placení nájemného ve výši 13 419 a zálohy na služby ve výši 4 004 za měsíce leden až září 2019 (ze dne 6. 10. 2019). Doložil i prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky za rozhodné období 3. čtvrtletí 2019. Součástí spisu je též smlouva o nájmu bytu ze dne 1. 7. 2018 mezi žalobcem a majitelkou bytu V. H., dle které se nájem sjednává na dobu určitou 1 roku ode dne 1. 7. 2018 s tím, že nájem se po uplynutí této doby vždy znovu automaticky ujednává na 1 rok, to neplatí, pokud jedna strana nejpozději 2 měsíce před skončením nájmu písemně oznámí druhé straně svou vůli nájem již znovu neujednávat.
10. Výzvou ze dne 5. 3. 2020 vyzval správní orgán I. stupně s odkazem na § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře žalobce, aby doložil platnou nájemní smlouvu na byt uvedený v žádosti nebo doložil vyjádření majitele bytu, zda u nájemní smlouvy ze dne 1. 7. 2018 došlo k tomu, že nejpozději 2 měsíce před skončením nájmu jedna strana druhé oznámila svou vůli nájem již znovu neujednávat, aby též doložil evidenční list žadatele pro byt uvedený na žádosti, vyúčtování služeb za období od 1. 7. 2018 až 31. 12. 2018 vystavené majitelem bytu pro nájemce a doklad potvrzující zaplacení nákladů na bydlení za byt uvedený v žádosti, a to do 8 dnů od doručení této výzvy. Předmětná výzva obsahuje rovněž poučení o možných následcích, tj. pokud žalobce nesplní stanovenou povinnost, může mu být výplata dávky zastavena, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla žalobci doručena dne 6. 3. 2020, tedy povinnost měl splnit do 16. 3. 2020. Na tuto výzvu nebylo v dané lhůtě reagováno.
11. Ve spise se rovněž nachází doplnění žádosti o příspěvek na bydlení došlé správnímu orgánu I. stupně dne 23. 3. 2020, dle kterého žalobce k výzvě ze dne 5. 3. 2020 doplňuje doklady uvedené v příloze (tj. formulář Doklad o výši nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, potvrzení pronajímatelky o zaplacení nájmu za měsíce 10-12/2019 ze dne 11. 3. 2020 a prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky za období 4. čtvrtletí 2019), a dále v doplnění uvádí, že nedisponuje vyjádřením vlastníka bytu o tom, že jedna strana písemně neoznámila druhé straně svou vůli nájem již znovu neujednávat, přičemž předpis záloh a vyúčtování služeb, které již připojil k žádosti, mu jako nájemci byly předloženy pronajímatelkou.
12. Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2020, č. j. 484968/20/AB, rozhodl správní orgán I. stupně podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře o nepřiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení žalobci. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

že žalobce byl písemně vyzván, aby osvědčil konkrétní rozhodné skutečnosti pro nárok na dávku příspěvek na bydlení, její výši nebo výplatu, přičemž předmětná výzva obsahovala rovněž upozornění, že pokud žalobce výzvu neuposlechně a uvedené rozhodné skutečnosti neosvědčí, může mu být dávka nepřiznána. Vzhledem k tomu, že žalobce výzvu neuposlechl, rozhodl správní orgán I. stupně tak, jak je uvedeno výše.

13. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 4. 5. 2020 blanketní odvolání s tím, že odvolání doplní. Žalobce přesto, že byl k doplnění odvolání vyzván výzvou ze dne 20. 5. 2020, toto neučinil.
14. Dále je součástí spisu nájemní smlouva ze dne 1. 7. 2018 (její obsah viz výše), kterou již měl správní orgán k dispozici při vydání výzvy ze dne 5. 3. 2020 (což je z textu výzvy jasné patrné).
15. Žalovaný následně o odvolání rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 30. 6. 2020. V odůvodnění shrnul dosavadní průběh správního řízení, relevantní právní úpravu a skutečnosti, z nichž vycházel správní orgán I. stupně, ztotožnil se s jeho závěry. Zdůraznil povinnost žadatele objasnit veškeré skutečnosti rozhodné pro zjištění nároku na dávku, žadatel nedoložil dokumenty, k jejichž doložení byl vyzván, poukázal též na doplnění žádosti ze dne 22. 3. 2020, čímž však žalobce rovněž uloženou povinnost nesplnil. Nedoložil tak zejména potvrzení o pokračování nájemního vztahu, evidenční list – rozpis nájemného a služeb, vyúčtování služeb a energií (tyto doklady byly rozepsány majitelce bytu, nikoli žalobci). S ohledem na to, že žalobce nesplnil povinnosti uvedené ve výzvě a tedy nedoložil doklady potřebné pro vyhodnocení nároku, prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), vycházel přitom ze skutkového a právní stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože s tímto postupem vyslovili souhlas účastníci ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.
18. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce týkající se porušení jeho procesního práva z hlediska možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům ve smyslu § 36 správního řádu.
19. Podle § 36 odst. 3 věty první správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*
20. I když z hlediska skutkového lze souhlasit se žalobcem, že mu správní orgány výslovně neumožnily seznámit se s obsahem spisového materiálu ve smyslu § 36 odst. 3 věty první správního řádu, shledal soud, že v daném případě nedošlo, a ani nemohlo dojít k Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

porušení práv žalobce na spravedlivý proces. Součástí spisového materiálu jsou totiž pouze podklady předložené přímo žalobcem a listiny o procesních úkonech (výzva k doplnění jím podané žádosti o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, včetně doručenky), výzva byla žalobci rovněž známa, neboť mu byla prokazatelně doručena prostřednictvím datové schránky. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) v rozsudku ze dne 3. 5. 2017, č. j. 7 Azs 46/2017-28, konstatoval, že „*Smyslem procesního práva upraveného v § 36 odst. 3 správního řádu je dát účastníku k dispozici skutková zjištění správního orgánu, aby mohl případně poukázat na jejich nesprávnost nebo aby navrhl jejich doplnění. [...] Ve shodě s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2016, č. j. 3 Azs 170/2016 – 29, lze připomenout, že již v základním ustanovení pro řízení o žalobách proti správnímu rozhodnutí - § 65 odst. 1 s. ř. s. je stanoveno, že ochrana se účastníkům poskytuje vždy proti porušení konkrétního hmotného práva, k němuž může dojít i v důsledku porušení jejich procesních práv v předcházejícím řízení. Ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pak uvedené konkretizuje tak, že soud zruší správní rozhodnutí pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. [...] Základní skutkové okolnosti, které byly rozhodné pro závěr žalovaného o splnění podmínek pro zastavení řízení o žádosti, tak byly stěžovatelce známy. Další podklady, se kterými by bylo třeba stěžovatelku seznámit, nejsou ve správním spise založeny. Námitka o porušení § 36 odst. 3 správního řádu proto není důvodná.*“ Obdobné situace, jako je případ žalobce (byť tehdy se jednalo o řízení ve věci pobytové žádosti cizince a nikoli o řízení ve věci žádosti o dávku státní sociální podpory) se týká rozsudek NSS ze dne 4. 3. 2011, č. j. 5 As 2/2010-51, kde vyslovil následující právní větu: „*Pokud správní orgán vyzval žadatele k předložení zákonem stanovených náležitostí žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu a zároveň ho řádně poučil o následcích nesplnění této výzvy, neporušil § 36 odst. 3 správního řádu z roku 2004 tím, že po marném uplynutí stanovené lhůty žádost podle 87k odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, bez dalšího zamítl.*“

21. Jak již soud uvedl výše, v projednávané věci tvořily součást správního spisu toliko podklady předložené přímo žalobcem a dále listiny o procesních úkonech, které byly žalobci doručeny. Ve všech případech se tedy jednalo o podklady, jež mu byly známy, a proto v dané věci nemohlo dojít k porušení § 36 odst. 3 věty první správního řádu či jakékoliv újme na procesních právech žalobce. Proto soud dospěl k závěru, že správní orgány práva žalobce nijak neporušily, natož takovým způsobem, aby to mohlo mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé, a tato námitka je tedy nedůvodná.
22. Dále se soud zabýval žalobními námitkami týkajícími se samotného rozhodnutí o nepřiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení.
23. Příspěvek na bydlení představuje dle § 2 písm. a) bodu 2 zákona o státní sociální podpoře jednu z dávek systému státní sociální podpory, která je poskytovaná v závislosti na výši příjmu.
24. Podle § 24 odst. 1 zákona o státní sociální podpoře má nárok na příspěvek na bydlení vlastník nebo nájemce bytu, jestliže a) náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu vlastníka, nebo nájemce bytu a společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, a současně b) součin rozhodného

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

příjmu a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.

25. Podle § 25 odst. 1 písm. a) zákona o státní sociální podpoře *náklady na bydlení tvoří u bytů užívaných na základě nájemní smlouvy nájemné. Podle písm. c) téhož ustanovení pak náklady na bydlení tvoří u bytů uvedených v písmenech a) a b) náklady za plyn, elektřinu a náklady za plnění poskytované s užíváním bytu, kterými se rozumí náklady za dodávku tepla (dálkové vytápění) a centralizované poskytování teplé vody, dodávku vody z vodovodů a vodáren a odvádění odpadních vod, provoz výtahu, osvětlení společných prostor v domě, úklid společných prostor v domě, odvoz odpadních vod a čištění jímek, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou a odvoz komunálního odpadu, případně náklady za pevná paliva.*
26. Podle § 25 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře *musí být náklady na bydlení pro nárok a výši příspěvku na bydlení rozepsány na jednotlivé položky podle odstavce 1, náklady za plnění poskytované s užíváním bytu se prokazují podrobným rozpisem jednotlivých služeb. Náklady placené zálohově musí být v pravidelném zúčtovacím období zúčtovány. Zúčtovací období je nejvýše dvanáctiměsíční.*
27. Podle § 25 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře *se náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení stanoví jako jejich průměr za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje. Do nákladů na bydlení se započítávají náklady na bydlení a) uhrazené v rozhodném období oprávněnou osobou nebo společně posuzovanými osobami, pokud v bytě, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení, žily v rozhodném období, b) ve výši 80 % příslušných normativních nákladů na bydlení, pokud oprávněná osoba nebo společně posuzované osoby v rozhodném období, nebo po část tohoto rozhodného období, v bytě, na který je uplatňován nárok na příspěvek na bydlení, nežily, s výjimkou situace, kdy stejný okruh společně posuzovaných osob žil v jiném bytě, a byl jim z tohoto důvodu poskytován příspěvek na bydlení; v takovém případě se započtou náklady na bydlení ve skutečně vyšší uhrazené v původním bytě.*
28. Podle § 25 odst. 4 zákona o státní sociální podpoře *se pro zjištění nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí započítávají i částky tvořící náklady na bydlení, které byly v tomto kalendářním čtvrtletí zaplacený jako záloha nebo byly v tomto období doplacený, a to i za období delší, než je kalendářní čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují. Byla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tom kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.*
29. Podle § 68 odst. 1 písm. b) a e) zákona o státní sociální podpoře *musí žádost o dávku obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem doklad o výši příjmu oprávněné osoby a společně s ní posuzovaných osob (§ 5) v rozhodném období (§ 6) v případech, kdy je přiznání dávky podmíněno příjmem, a doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o výši nájemného, nákladů za plnění poskytovaná s užíváním bytu a nákladů uvedených v § 25 odst. 1 písm. c), jde-li o žádost o příspěvek na bydlení.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

30. Podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*
31. Žalobce podal dne 29. 2. 2020 žádost o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení s nárokem ode dne 29. 11. 2019, ke které přiložil prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky k rozhodnému období 3. čtvrtletí 2019, vyúčtování záloh za období 1/2018 – 12/2018 od společenství vlastníků pro majitelku bytu V. H., měsíční předpis záloh od společenství vlastníků pro majitelku bytu V. H., doklad o výši nákladů na bydlení k rozhodnému období 3. čtvrtletí 2019, ve kterém žalobce vyplnil některé z kolonek k nákladům na bydlení – konkrétně nájemné (13 419 Kč), dodávka tepla a teplé vody (1 543 Kč), dodávka vody a odvádění odpadních vod (687 Kč), provoz výtahu (49 Kč), osvětlení a úklid společných prostor v domě (56 Kč + 73 Kč) a odvoz komunálního odpadu (79 Kč).
32. Výzvou ze dne 5. 3. 2020 vyzval správní orgán I. stupně žalobce, aby doložil platnou nájemní smlouvu na byt uvedený v žádosti nebo doložil vyjádření majitele bytu, zda u nájemní smlouvy ze dne 1. 7. 2018 došlo k tomu, že nejpозději 2 měsíce před skončením nájmu jedna strana druhé oznámila svou vůli nájem již znovu neujednávat, aby též doložil evidenční list žadatele pro byt uvedený na žádosti, vyúčtování služeb za období od 1. 7. 2018 až 31. 12. 2018 vystavené majitelem bytu pro nájemce a doklad potvrzující zaplacení nákladů na bydlení za byt uvedený v žádosti, a to do 8 dnů od doručení této výzvy, byl též poučen o následcích při nesplnění povinnosti. Žalobce na výzvu ve stanovené lhůtě nijak nereagoval, proto správní orgán I. stupně dne 6. 4. 2020 příspěvek na bydlení nepřiznal.
33. Žalobce na výzvu reagoval až dne 23. 3. 2020, tedy opožděně, a to podáním doplnění žádosti o příspěvek na bydlení, avšak ani k němu požadované doklady nepředložil. Přiložený doklad o výši nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, potvrzení pronajímatelky o zaplacení nájmu za měsíce 10-12/2019 ze dne 11. 3. 2020 a prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky za období 4. čtvrtletí 2019 se týkají zcela jiného rozhodného období (tedy nikoli 3. čtvrtletí 2019) a nebyly ani výzvou ze dne 5. 3. 2020 požadovány. Vysvětlení žalobce uvedené v doplnění, proč některé z požadovaných dokladů nedodal, pak žalovaný neakceptoval, což v napadeném rozhodnutí srozumitelně a správně odůvodnil (k tomu viz níže).
34. Na základě uvedeného lze shrnout, že žalobci nebyla dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení přiznána nikoliv z důvodu nesplnění zákonných podmínek, ale z důvodu, že žalobce podal neúplnou žádost o dávku a následně nesplnil výzvu správního orgánu a neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na tuto dávku, tedy dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že žalobce na předmětnou výzvu správního orgánu ve stanovené lhůtě (tj. do 16. 3. 2020) žádným způsobem nereagoval a požadované dokumenty nedodal, reagoval až

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

opožděným podáním ze dne 23. 3. 2020, přičemž ani tehdy požadované doklady nedoložil. K tomu sice připojil určité zdůvodnění, které však neobstojí, jak soud uvede dále.

35. Povinnost žadatele o dávku osvědčit skutečnosti rozhodné pro její přiznání přitom jednoznačně vyplývá z § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, přičemž k tomuto ustanovení se již váže množství soudních rozhodnutí. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že povinnost osvědčit skutečnosti rozhodné pro přiznání dávky tíží v první řadě jejího příjemce. Pokud uvedené povinnosti nedostojí, správní orgán jej vyzve podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře k doložení potřebných dokladů.
36. Současně Nejvyšší správní soud opakovaně upozorňuje na skutečnost, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu – zejména věta třetí: „*Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.*“), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29).
37. V nyní projednávaném případě žalobce na výzvu správního orgánu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na jím požadovanou dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve stanovené lhůtě žádným způsobem nereagoval, nevyvinul žádnou iniciativu k tomu, aby mohl správní orgán ověřit splnění zákonných podmínek pro vznik nároku žalobce na dávku a zůstal pasivní, čímž správnímu orgánu znemožnil rozhodnout o nároku na dávku jiným způsobem, než nepřiznáním dávky dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře.
38. Obdobnou skutkovou situaci (ve věci téhož žalobce) posuzoval zdejší soud v rozsudku ze dne 15. 9. 2021, č. j. 20 Ad 4/2021-31, kde zaujal toto stanovisko: „*Soud v této věci považuje za zásadní to, že žalobce ve lhůtě stanovené správním orgánem prvního stupně nesplnil jeho výzvu k doplnění a doložení požadovaných rozhodných skutečností a byl současně poučen o následcích jejího nesplnění. Odlišný názor žalobce na důvodnost takové výzvy přitom bez dalšího nemůže liberovat včasné nesplnění povinností z ní vyplývajících. O tom by bylo možné uvažovat toliko v případě, že by žalobce včas, tj. ve lhůtě stanovené ve výzvě, tento svůj odlišný názor správnímu orgánu přijatelným způsobem vyložil, což se v daném případě nestalo.*“
39. Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 28. 4. 2022 č. j. 8 Ads 335/2021-33, ve kterém uvedl: „*Pokud jde o otázku, zda stěžovatel byl povinen na výzvu ve stanovené lhůtě reagovat, jestliže některé požadavky na doložení skutečností považoval za nezákonné, z judikatury Nejvyššího správního soudu předně plyne, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, či usnesení ze dne 13. 1. 2022, č. j.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1 Ads 322/2021-24). Ve věci stěžovatele se nejedná, že by výzva správního orgánu I. stupně k doložení některých skutečností byla zjevně nezákonná, nesmyslná či mylná.“ ... A dále: „Ani případné dílčí pochybení při formulaci výzvy (stěžovatel nezpochybňoval veškeré požadavky v ní obsažené) by nemohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.“

40. Soud v této souvislosti v souladu se shora uvedenou judikaturou považuje za rozhodující, že žalobce v průběhu lhůty stanovené ve výzvě na tento požadavek správního orgánu bez zřejmého důvodu nijak nereagoval. K opožděnému podání ze dne 23. 3. 2020 připojil zcela jiné, než požadované dokumenty. Dále v doplnění reagoval pouze tvrzením, že vyjádřením vlastníka bytu ohledně trvání nájemního vztahu nedisponuje. K tomu však soud uvádí, že takové zdůvodnění k neposkytnutí součinnosti nelze považovat za dostačující. Byla-li nájemní smlouva uzavřena na dobu určitou s možností vyloučit její automatické prodloužení jednou ze smluvních stran, lze mít za odůvodněný požadavek, pokud správní orgán vyžadoval po žalobci potvrzení pronajímatelky, že takový právní úkon nebyl učiněn; pochybnosti správního orgánu přitom byly zcela zřejmé, pokud v tomto směru vyzýval žalobce k doplnění. Potvrzení o platbách přijatých pronajímatelkou ze dne 6. 10. 2019 nelze v této souvislosti považovat za dostačující, neboť z něj ani není zřejmé, k jakému bytu se vztahuje.
41. Bylo v zájmu žalobce spolupracovat se správním orgánem, neboť to byl žalobce, kterého stíhala povinnost osvědčit rozhodné skutečnosti, aby jeho žádosti o dávku mohlo být vyhověno. Žalobce však zůstal pasivní, na výzvu rozhodné skutečnosti neosvědčil, což nelze klást k tíži správnímu orgánu. Ze správního spisu nevyplývá, že by žalobce vyvinul jakoukoliv aktivitu k získání vyžadovaného dokladu potvrzujícího trvání nájemní smlouvy, pouhé vyjádření, že tímto dokumentem nedisponuje, za součinnost považovat nelze, žalobce ani neuvedl žádnou překážku, která by mu v získání takového dokumentu bránila. Pokud žadatel o dávku na zaslanou výzvu k doložení určitých dokumentů nijak nereaguje a neposkytne správnímu orgánu součinnost, není povinností správního orgánu vyzývat další osoby, ale je namíště žádost o dávku zamítnout. Konečně ani v samotné žalobě žalobce netvrdil, že mu pronajímatelka odmítla požadovaný dokument vydat, ale pouze se hájí tím, že by mu tento dokument (čistě teoreticky) poskytnout nemusela, neboť k tomuto pronajímatelka nemá povinnost.
42. Žalovaný na to adekvátně v napadeném rozhodnutí reagoval, uvedl, že dle § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře je žalobce povinen doložit, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy, zde nebylo zřejmé, zda byla nájemní smlouva prodloužena či nikoli, majitelka bytu je dle § 63 zákona o státní sociální podpoře povinna požadované údaje sdělit, pokud by majitelka odmítla potvrzení vydat, byl by žalobce povinen to sdělit úřadu práce, který by posléze majitelku vyzval sám; k tomu však v daném případě nedošlo. Soud s hodnocením žalovaného souhlasí, neshledal tak důvodnou námitku, že si správní orgán měl za daných okolností aktivně sám vyžadovat dokumenty prokazující trvání nájemního vztahu u třetích osob a nevyžadovat je po žalobci.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

43. Žalobce též v žalobě poukazoval na to, že výši úhrad nákladů na bydlení doložil (potvrzení ze dne 6. 10. 2019), že toto potvrzení nemělo být vůbec vyžadováno, neboť tuto povinnost zákon o státní sociální podpoře nestanoví. Dále v žalobě polemizoval s požadavkem předložit evidenční list žadatele pro byt uvedený na žádosti a vyúčtování služeb za období od 1. 7. 2018 až 31. 12. 2018 vystavené majitelem bytu pro nájemce, když poukazoval na obsah nájemní smlouvy ze dne 1. 7. 2018. K tomu je třeba uvést, že již v podání ze dne 23. 3. 2020 žalobce poukazoval na to, že předpis záloh a vyúčtování služeb, které předložil, mu byly předloženy pronájemtelkou pro něj jako pro nájemce.
44. Soud shodně se správními orgány shledal, že žalobce neosvědčil, že byt uvedený v žádosti užívá na základě nájemní smlouvy. Samotné potvrzení o zaplacení nájmu datované dnem 6. 10. 2019, ve kterém je pouze stroze uvedeno, že žalobce zaplatil vždy 5. den v měsíci nájemné 13 419 Kč a zálohu za služby 4 004 Kč za měsíce 1-9/2019, podepsané V. H., soud ve shodě s žalovaným rovněž nepovažuje za dostačující, neboť z něj není nikterak zřejmé, zda se toto vztahuje skutečně ke konkrétnímu bytu uvedenému žalobcem v žádosti, a to i z důvodu, že částky nájemného a záloh na služby uvedené v předložené nájemní smlouvě neodpovídají částkám nájemného a záloh na služby uvedeným v potvrzení ze dne 6. 10. 2019. K tomu je možné též doplnit, že částka 4 004 Kč neodpovídá ani součtu částek záloh uvedených žalobcem ve formuláři Doklad o výši nákladů na bydlení (tj. zde celkem 2 487 Kč). Lze shledat i další nejasnosti a rozpory v předložených dokumentech, když dle nájemní smlouvy nájemné bylo sjednáno ve výši 12 000 Kč měsíčně, dále měl být placen spolu s nájemným „*příspěvek na správu domu a pozemku, platba společnosti zajišťující správu domu, pojistné domu a odměnu volených orgánů*“ ve výši 1 419 Kč, zároveň však z měsíčního předpisu záloh vystaveného na V. H. plyne, že tyto položky byly zahrnuty také v předpisu záloh (poplatek za správu, pojistné, odměna volených orgánů). Při spolupráci žalobce s prvostupňovým správním orgánem mohly být i tyto rozpory objasněny. Žalovaný přitom v napadeném rozhodnutí s poukazem na ustanovení právních předpisů vysvětlil, že měsíční předpis záloh a vyúčtování záloh předepsané majitelce bytu neprokazují, že tytéž zálohy a vyúčtování měl i žalobce, žalobce je povinen úhradu svých nákladů prokázat, tuto povinnost však nesplnil.
45. Tedy, podklady předložené žalobcem k prokázání rozhodných skutečností dostačující nebyly, žalobce se správním orgánem nespolečupracoval, na výzvu ve stanovené lhůtě nijak nereagoval, správnímu orgánu I. stupně nezbylo než rozhodnout o nepřiznání dávky dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Odlišný názor žalobce na důvodnost takové výzvy přitom bez dalšího nemůže liberovat včasné nesplnění povinností z ní vyplývajících. O tom by bylo možné uvažovat toliko v případě, že by žalobce včas, tj. ve lhůtě stanovené ve výzvě, tento svůj odlišný názor správnímu orgánu přijatelným způsobem vyložil, což se v daném případě nestalo. Žalovaný se i přesto, že žalobce včas nereagoval na výzvu správního orgánu I. stupně, v napadeném rozhodnutí zabýval doklady a tvrzeními dodatečně přeloženými žalobcem a dospěl i tak k věcně správnému závěru, že žalobce nedoložil všechny doklady požadované ve výzvě správního orgánu prvního stupně ze dne 5. 3. 2020.
46. K tomuto závěru lze odkázat na rozsudek ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, ve kterém se Nejvyšší správní soud zabýval právě situací, kdy žadatel o dávku státní Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

sociální podpory příspěvek na bydlení na výzvu správního orgánu nedoložil rozhodné skutečnosti, a posuzoval, zda nevyhnutelným následkem nesplnění výzvy správního orgánu mělo být zamítnutí žádosti o dávku podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Shledal, že žadatel o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení výzvu k osvědčení rozhodných skutečností nesplnil, přitom bez osvědčení těchto skutečností nebylo možné o dávce státní sociální podpory příspěvek na bydlení rozhodnout, správní orgán tak podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře zamítl žádost žadatele o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud zde konstatoval, že v této situaci se přitom jedná o jediný možný relevantní následek nesplnění výzvy.

47. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvostupňové jsou ve svém celku správná, zákonná i přezkoumatelná. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
48. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

26/2020

Praha 21. června 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.